

m.v.) i størrelsesordenen 85,4 mio. kr. årligt for frie kostskoler og 17,6 mio. kr. årligt for frie grundskoler. I det omfang Tvind-skolernes ca. 1.580 årselever optages på andre frie kostskoler og frie grundskoler vil besparelsen reduceres tilsvarende.

For kommunerne kan de økonomiske konsekvenser af lovforslaget ikke umiddelbart vurderes, da kommunernes isolerede besparelser i bidrag for grund- og efterskoleelever, og obligatorisk kommunal eller frivillig elevstøtte for elever ved frie kostskoler samt diverse ydelser efter bistandslovens bestemmelser formentlig opvejes af andre udgifter i forbindelse med placering af eleverne. Mange kommuner har netop anvendt Tvind-skolerne som alternativ til andre foranstaltninger for socialt belastede elever m.v., der kan være mere omkostningskrævende.

En stor del af eleverne ved Tvinds frie kostskoler, ca. 28 pct., er udlændinge, hvis egenbetaling for størstedelens vedkommende er finansieret dels af foreninger og organisationer med tilknytning til Skolesamvirket Tvind, dels af den enkelte skole i form af nedsættelse af elevens egenbetaling. Det må forventes, at disse elever ikke vil kunne opnå en tilsvarende finansiering ved andre frie kostskoler, således at der vil ske et reelt fald i antal årselever for skolesektoren under et i størrelsesordenen mindst 300 årselever svarende til en årlig besparelse på godt 20 mio. kr.

Det er endvidere karakteristisk, at mange Tvind-elever opholder sig væsentligt længere ved Tvind-skolerne end ved andre skoler indenfor skoleformen. En del elever har været optaget på en eller flere Tvind-skoler i 3-4 år, hvor det normale for efterskoleelever er 1 år og for højskoleelever m.v. op til et halvt år. Tvind-skolerne underviser i 47 uger og har derfor også mange elever med korte kursusperioder. I det omfang en del af Tvinds tidligere elever søger optagelse på andre frie kostskoler, må det derfor forventes, at eleverne forlader skoleformen væsentligt tidligere end ellers, og Tvinds korte kurser henvender sig formentlig til helt andre grupper end korte kurser ved andre højskoler.

Samlet må det altså forventes, at lukningen af de frie kostskoler under Tvind vil føre til fald i antal årselever og dermed i de statslige tilskud.

Da frie kostskoler har et »bagudvendt« taxameter vil besparelsen i 1. halvdel af 1997 ikke kunne opsluges af ekstratilskud til andre frie kostskoler. Der skønnes derfor at være en engangsbesparelse i 1997 på ca. halvdelen af skolernes hidtidige årlige tilskud på i alt ca. 85,4 mio. kr.

For Tvinds frie grundskoler vil besparelsen afhænge af, om kommunerne (herunder også bl.a. tyske kommuner), som i vid udstrækning har finansi-

eret elevernes ophold ved Tvinds frie grundskoler, kan og vil anvende andre frie grundskoler med kostafdeling eller, for de ældre elevers vedkommende, andre efterskoler som alternativ anbringelsesmulighed. På kort sigt er muligheden for anbringelse på disse skoler imidlertid stærkt begrænset af kapacitetsmæssige grunde, ligesom det må anses for tvivlsomt, om disse skoler er indstillet på at optage de pågældende elever. For de frie grundskoler må der derfor forventes et reelt fald i årselevtallet til kostskoler i størrelsesordenen 200 årselever svarende til 10 mio. kr. årligt.

Undersøgelserne af Tvind-skolerne vil uanset dette lovforslag give anledning til fremsættelse af betydelige tilbagebetalingskrav overfor skolerne med deraf følgende udgifter til revisionsmæssig og juridisk bistand. Udgifterne hertil kan ikke skønnes på nuværende tidspunkt. Det må forventes, at tilbagebetalingskravene i de fleste tilfælde overstiger skolernes betalingsevne, således at heller ikke de samlede tilbagebetalinger kan skønnes på nuværende tidspunkt.

Forslaget i § 6 ventes ikke at medføre besparelser af betydning.

Administrative forhold

De netop afsluttede undersøgelser af Tvind-skolerne har medført en meget betydelig administrativ belastning, ligesom der over årene er gennemført en række andre mere eller mindre omfattende undersøgelser af Tvind-skolerne. Med dette lovforslag vil disse tilbagevendende undersøgelser ophøre.

Lovforslaget har ikke erhvervs- eller miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1

Det kræves allerede i den gældende lov, at skolerne skal være selvejende institutioner. Det foreslås, at det i § 10, stk. 1, nr. 2, nærmere præciseres, at skolen skal være uafhængig, dvs. uafhængig af personer, andre skoler, kurser, virksomheder, institutioner, selskaber, foreninger m.fl., erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende. Skolen må alene styres af interessen for at drive den pågældende skole til gavn for skolens egne elever, ligesom skolens midler, herunder de offentlige tilskud, alene må anvendes til skolens eget formål (dvs. skoleformålet). Skolerne må ikke indgå i et styret fællesskab eller på anden måde være styret af uvedkommende eller udefra kommende interesser.